

Happy Island,

dé plek om Oost Siberische vogels tijdens de trek waar te nemen.

Jan Visser en Arnold Wijker

Inleiding.

Welke ringer droomt er niet van om een dwaalgast te vangen? Op VRS Castricum worden vele vogels geringd en jaarlijks vangen wij enkele zeldzame exemplaren die als dwaalgast bekend staan. Oktober 2007 vingen wij bijvoorbeeld een Maskergors van de onder-soort *oligoxantha*. Ervaring wordt slechts opgedaan aan de hand van die ene vogel en de literatuur wordt er op nageslagen. Op die manier vergroten vele ringers hun kennis.

In die literatuur (Williams, Hornskov et al) wordt Happy Island (China; Chinese naam van dit eiland is Pu Ti Dao) regelmatig genoemd als dé plek waar je vele Siberische trekkers kunt waarnemen. Jarenlang hebben wij veel artikelen verzameld met de wens daar eens naar toe te gaan. In verschillende reisverslagen (<http://www.travellingbirder.com/default.php>) over China wordt Happy Island vaak als reisdoel genoemd en wordt de maand mei aangegeven als de maand met de meeste kans op verschillende soorten. Op 30 april 2008 vlogen we naar China en keerden terug op 19 mei. Wij wilden zo lang mogelijk op Happy Island verblijven om maximaal te profiteren van de voorjaars trek. Het doel van onze reis was zoveel mogelijk soorten vogels te vangen en te voorzien van een ring. Door van al die vogels de biometrie te nemen en te vergelijken met de literatuur wilden wij onze kennis over oostelijke trekkers vergroten zodat wij op de VRS Castricum nog beter voorbereid zijn op dwaalgasten.

Wij wilden dus alle vogels ringen. Dat is natuurlijk in West Europa geen gekke gedachte met al die landen die lid zijn van Euring. Maar hoe zit dat in China? We wisten al dat in China zelf werd geringd (denk aan die megavangst van de Grote Barmstijgers te Meijendel). We hebben daarom intensief contact gezocht met de Chinese ringcentrale en verschillende ringers in China aangeschreven. Helaas kregen wij geen reactie. Uiteindelijk zijn we met alle ringspullen in onze rugzakken naar

China afgereisd met de gedachte dat we dat daar mogelijk nog konden regelen.

Onze reis hebben we in samenwerking met Jesper Hornskov georganiseerd. Jesper is een Deense man die al jaren in China woont en daar voor vogelaars vogelreizen organiseert. Wij hebben dan ook met veel plezier gebruik gemaakt van zijn ervaring.

De reis.

Op 1 mei kwamen we op het vliegveld van Beijing aan met de bedoeling per taxi door te reizen naar Beidhane, ware het niet dat de taxichauffeur die ons zou vervoeren nergens te bekennen was. Daar sta je dan in het verre China en moet je op zoek naar andere vervoermiddelen om op de plek van bestemming te komen. Het lukte ons alsnog per trein naar Beidhane te reizen, waar we enigszins vermoeid aankwamen, na wachten, zoeken en 5 uur per trein reizen. En ja, het is waar, er zijn heel veel chinezen kwamen we toen achter en ze zijn ook zeer behulpzaam en aardig. In de kustplaats hebben we contact kunnen leggen met Jesper en vanaf dat moment verliep de reis voorspoedig. Vanuit Beidhane zijn we per taxi verder gereisd naar een kleine havenplaats om van daaruit met een vissersboot in een half uur naar Happy Island te varen.

Happy Island is een klein eiland in de Gele Zee (zie bijlage 1).

Het is een vlak zandeiland van ongeveer 3 km lang en 1 kilometer breed waar enkele tientallen mensen wonen waaronder monniken. Het merendeel van de mensen werkt in het restaurant. Dagelijks komen er voornamelijk Chinese toeristen de tempel bezoeken. De toeristen die op het eiland verblijven zijn vooral vogelaars afkomstig uit alle hoeken van de wereld. Zij eten allemaal in het ene restaurant en verblijven in kleine vakantiehuisjes. Aan de ene kant van het eiland zijn verlaten visvijvers vol met water en zandige randen en aan de andere kant liggen lage duintjes met daar tussendoor verspreid lage bosjes.

In het midden van het eiland ligt een bos van 200 meter in het vierkant met in het midden een Boedistische tempel. Alle vogels die op het eiland aankomen komen uit het zuiden en verplaatsen zich naar het

noorden. Het centraal gelegen bos werkt dan voor veel soorten als een magneet.

Vangplaats.

Bij aankomst op het eiland gingen we direct op verkenning uit met een paar vragen in ons hoofd. Hoe verplaatsen de vogels zich over het eiland? Waar bevinden alle vogelaars zich en welke routes lopen zij? Uit de literatuur bleek dat het bos dé plek is waar je moest zijn, maar netten midden in het bos en dan zo dichtbij de tempel is dat wel een goed idee? Uiteindelijk hebben we gekozen voor de noordkant / buitenkant van het bos met de gedachte dat daar onze activiteiten het minst zouden opvallen.

Vangmiddelen.

We hebben 4 netten uitgezet, 2 x 12 meter en 2 x 10 meter. Na 10 dagen zijn er twee netten van 10 meter en één net van 6 meter bijgeplaatst door twee ringers uit Luxemburg. De netten bleven dag en nacht op hun plaats staan. Slechts éénmaal hebben we Chinese arbeiders bij de netten gehad die wel heel erg veel belangstelling hadden voor onze vogels! Dat is niet zo gek als je weet dat het vangen van vogels veel voorkomt in China maar dan bedoeld als een vangst voor de pot. We hebben drie geluidsbronnen gebruikt om de vogels naar de netten te lokken, van tevoren verzameld in Nederland.

Vangactiviteiten.

Dagelijks werden de netten opengezet. We vingden net zolang door tot alle vogels 'op' waren. In de namiddag werden de netten weer opengezet om tot het donker te kunnen vangen. Ons ritme werd mede bepaald door de openingstijden van het restaurant. Enkele dagen hebben we de hele dag doorgevangen.

Toestemming.

Het restaurant en vakantiehuisjes zijn in het bezit van een bedrijf. De vice directeur (mr Zhang li) van dit bedrijf hebben we gevraagd of het mogelijk was vogels te vangen. Met behulp van een brief, in Nederland

al in het chinees geschreven, konden we onze vragen duidelijk maken omdat meneer Zhang Li geen enkele andere taal dan chinees sprak. We kregen toestemming en meneer mr Zhang kwam bijna dagelijks kijken wat wij nu precies aan het doen waren. Alle handelingen van ons zijn vastgelegd en gefotografeerd. Eén keer nam hij zijn Engels sprekende secretaresse mee, zodat we toch nog e.e.a. zonder gebarentaal konden uitwisselen.

Resultaten.

In 14 vangdagen van 4 tot en met 18 mei 2008 werden er in totaal 1305 vogels gevangen waarvan de meest voorkomende vogel; de Bladkoning met 598 stuks, zie tabel 2. Dagelijks werd er gevangen en de aantallen gevangen vogels waren een goede indicatie of er veel aankomst was van nieuwe trekkers. Op dag 1 geen aankomst en slechts 11 vogels en dag 4 met 178 vogels wel heel duidelijke aankomst, sterker, in het veld was er echt sprake van een fall. Overal zag je vogels van het zuiden naar het noorden gaan; honderden Bladkoningen, vele tientallen Gorzen die roepend doorkwamen, we kwamen ogen en oren tekort en het was ronduit druk bij de netten. Niet de aantallen zijn een probleem maar het zorgvuldig op soort en ondersoort brengen, het bestuderen van de meegebrachte literatuur, de vele vogelaars die langs kwamen en het fotograferen van alle gevangen vogels kostte veel tijd.

Hoogtepunten waren de zeldzame vogels zoals de Kleine sprinkhaanzanger, de Blauwe én Roodkeelnachtgalen, de gevoerde discussie over die gevangen Koekoek spec die achteraf gezien een Boskoekoek bleek te zijn. Het moeilijkst waren de vliegenvangers. Niet zozeer de mannetjes maar de vrouwtjes. We vingen in het begin van onze reis direct al een vrouwtje vliegenvanger! Hier waren we al bang voor omdat het de laatste jaren nogal 'rommelt' binnen deze taxonomische groep. Ook hier weer veel meten om er thuis uiteindelijk achter te komen dat het een Geelbrauwvliegenvanger was. Erg enthousiast waren we over de Japanse sperwers die met de trekvogels meereisden en die in de ochtenduren rond de netten actief waren. Hiervan vingen wij er maar liefst 16! Felle rakkers met scherpe klauwen.

Mooi was het moment dat een Deense collega aankwam met een zakje met inhoud op de verjaardag van Arnold; uit het zakje kwam een heuse Goudlijster! Fantastisch was het moment dat er in één netje liefst 6 Blauwe nachtegalen hingen in het onderste baantje.

De eerste Witkeelrotslijster was ook nog een mannetje wat er qua kleur echt uitspatte; wat een beest! We hebben 5 soorten gorzen gevangen en dan spreekt de Geelbrauwgorz erg tot de verbeelding. Op het eiland was ook een Zweed aanwezig die geïnteresseerd was in het DNA van de Maskergorzen waar hij onderzoek naar deed. Moeilijk was de determinatie van een snip vanwege ontbreken van meegenomen literatuur, die uiteindelijk thuis als Siberische snip werd gedetermineerd op basis van biometrie en de 24 staartpennen, terwijl de Watersnip er maar 16 heeft.

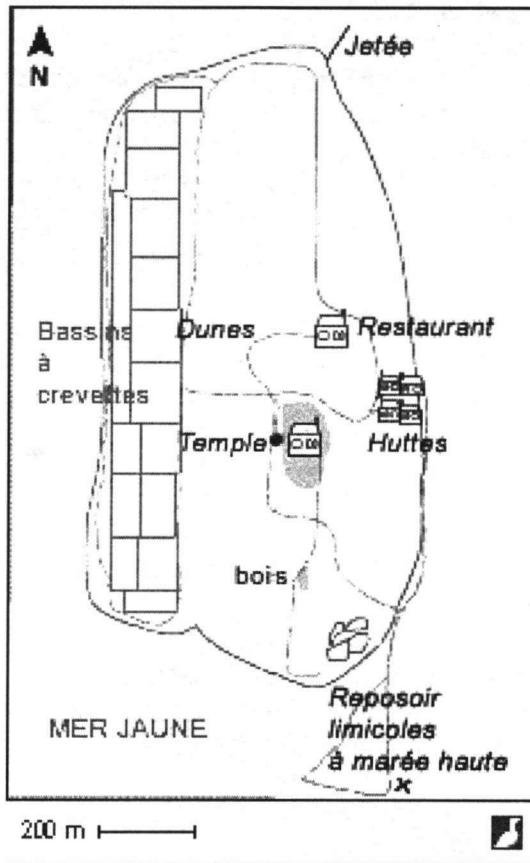
Een bijzondere ervaring leverden twee collega ringers uit Luxemburg die met drie netten een goede bijdrage hadden in de totalen. Niet alleen het vangen maar de samenwerking bracht weer nieuwe inzichten. Liefst 10 soorten phylloscopi werden er gevangen en allemaal vogels die in West Europa als zeldzaam bekend zijn! Minder prettig waren de vangsten van 69 Bruine klauwieren die een aardig aantal wonden op onze handen hebben achtergelaten.

De rietvogels ontbraken in het begin wat komt doordat ze pas in de laatste week van mei doortrekken. Het gaat dan om soorten zoals Diksnavelkarekiet, Wenkbrauwrietzanger en Chinese (grote) karekiet. Conclusie.

Een onvergetelijke reis die ruimschoots voldeed aan onze verwachtingen. Happy Island (Pu ti Dao) is inderdaad een eiland waar vogelaars terecht heen gaan om de vele soorten bij te schrijven op hun lijst. Het is waar dat al die oostsiberische trekkers daar langs komen. Zeer leerzaam en nu maar hopen dat er enkele van die zeldzaamheden in onze netten van VRS Castricum vliegen!

In de bijlage 2 wordt een overzicht gepresenteerd van alle vogels die door ons zijn gevangen.

Bijlage 1. kaart Happy Island

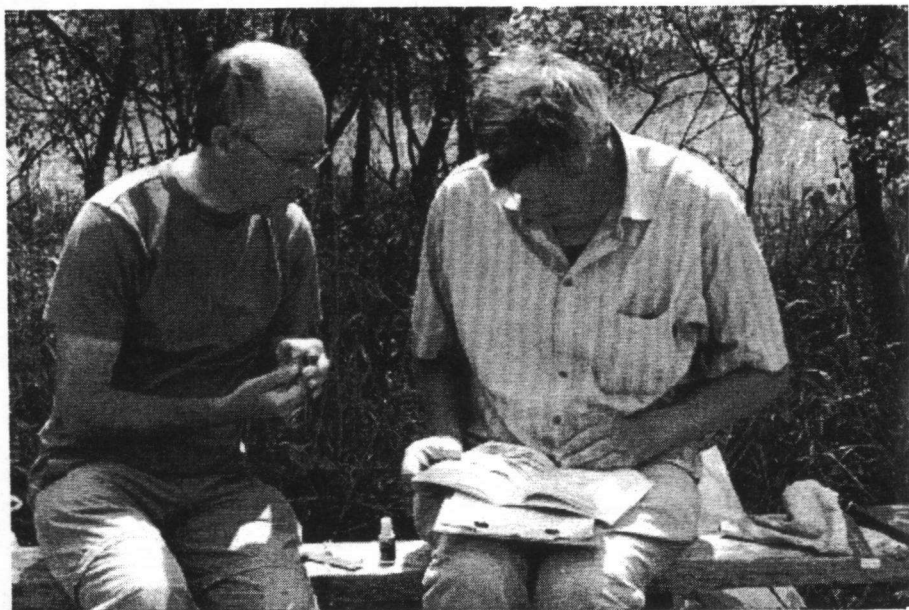
Gebruikte Referenties:

- Baker K. 1997. *Warblers of Europe, Asia and North Africa*. Christopher Helm, London, UK.
- Birding World: volume 4: p. 242-248 (Aug 1991); volume 5: p. 357-360 (Oct 1992); volume 8: p. 94-103 (Feb 1995); volume 14: p. 333-342 (Aug 2001); volume 14: p. 390-396 (Sep 2001); volume 18: p. 297-303 (Jul 2005); volume 18: p. 385-394 (Sep 2005).
- Byers C., Olsson U. & Curson J. 1995. *Buntings and Sparrows*. Picca Press, Sussex, UK.
- Clement P. & Hathway R. 2000. *Thrushes*. Christopher Helm, London, UK.
- Kanouci et al. 1998. *Wild Birds of Japan*. Yama-Kei Publishers Co. Ltd., Tokyo.
- Kirihaara et al. 2000. *550 Birds of Japan* (2 Volumes).
- MacKinnon J. & Phillipps K. 2000. *A field Guide to the Birds of China*. OUP, Oxford, UK.
- Robson C. 2000. *A Field Guide to the Birds of South East Asia*. New Holland, London, UK.
- Viney C., Phillips K. & Chiu Ying L. 1996. *Birds of Hong Kong and South China*.
- Williamson, K 1962. Identification for ringers 2. The genus *Phylloscopus*. B.T.O.
- <http://home.btconnect.com/wildwings/beidaihe.html>
- http://www.sunbirdtours.co.uk/sunbirders/sunbirder_beidmay.html
- <http://www.drmartinwilliams.com/beidaihe/beidaihelist.html>
- <http://www.wingsbirds.com/birdlists/chinabeimay05.html>

Bijlage 2 overzicht gevangen vogels (15 vangdagen)

euring code	soort		N
	Kleine sperwer	Accipiter gularis	16
05220	Siberische snip	Gallinago megala	1
07250	Boskoekoek	Cuculus optatus	1
07770	Oerwoudnachtzwaluw	Caprimulgus indicus	2
08460	Hop	Upupa epops	1
	Bruinkeelspecht	Dendrocopos hyperythrus subrufinus	1
10080	Siberische boompieper	Anthus hodgsoni	1
10340	Chinese buulbuul	Pycnonotus sinensis	1
11020	Snornachtegaal	Luscinia sibilans	3
11050	Roodkeelnachtegaal	Luscinia calliope	17
11061	Roodgesterde Blauwborst	Luscinia svecica svecica	4
11120	Blauwe nachtegaal	Luscinia cyane	29
11392	Aziatische roodborsttapuit	Saxicola torquata stejnegeri	1
11640	Witkeelrotslijster	Monticola gularis	5
11700	Goudlijster	Zoothera dauma	1
11950	Vale lijster	Turdus obscurus	1
11990	Mongoolse lijster	Turdus mupinensis	1
12130	Kortstaartstruikzanger	Urosphena squameiceps	1
12350	Kleine sprinkhaanzanger	Locustella lanceolata	1
	Mantsjoerijse karekiet	Acrocephalus tangorum	1
	Chinese karekiet	Acrocephalus orientalis	1
12450	Wenkbrauwrietzanger	Acrocephalus bistrigiceps	3
12540	Diksnavelrietzanger	Acrocephalus aedon	4
12780	Goudoogboszanger	Seicercus burkii	2
12850	Blyths boszanger	Phylloscopus reguloides claudiae	3
12860	Oostelijke kroonzanger	Phylloscopus coronatus	18
12880	Bleekpootboszanger	Phylloscopus tenellipes	4
12920	Swinhoes Boszanger	Phylloscopus plumbeitarsus	20
12950	Noordse Boszanger	Phylloscopus borealis	13
12980	Pallas' Boszanger	Phylloscopus proregulus	94
13000	Bladkoninkje	Phylloscopus inornatus	598
13010	Radde's Boszanger	Phylloscopus schwarzi	109
13020	Edwards' boszanger	Phylloscopus armandii	1
13030	Bruine Boszanger	Phylloscopus fuscatus	122

13310	Gestreepte vliegenvanger	Muscicapa griseisticta	1
13340	Bruine vliegenvanger	Muscicapa dauurica	7
13431	Taigavliegenvanger	Ficedula albicilla	21
13440	Mugimaki-vliegenvanger	Ficedula mugimaki	19
13450	Gouden vliegenvanger	Ficedula zanthopygia	12
13460	Geelbrauwvliegenvanger	Ficedula narcissina	1
15020	Roodflankbrilvogel	Zosterops erythropleurus	38
15030	Japanse brilvogel	Zosterops japonicus	1
15070	Chinese wielewaal	Oriolus chinensis	1

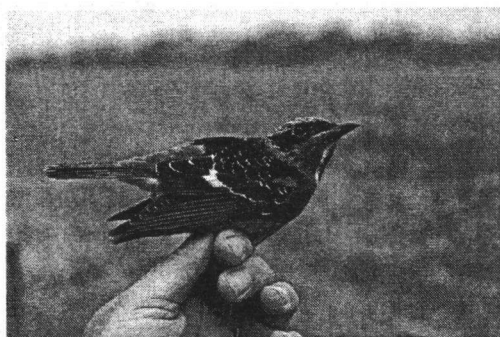

Studeren op een phylloscopi
Foto Roy de Haas www.agami.nl

Vogelaars bij de ringplek.
Foto Roy de Haas www.agami.nl

Witkeel Rotslijster, man

Boskoekoek